

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon	Telefoonnummer
Vera van Egmond – van der Molen	+5999 4619081
Datum	E-mail
2 april 2015	info@cft.cw
Ons kenmerk	Uw kenmerk
Cft 201500048	2015002984
Pagina	Bijlagen
1/4	-

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Reactie vierde uitvoeringsrapportage 2014 openbaar lichaam Bonaire

Geachte heer Rijna,

Op 27 maart jl. heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) de vierde uitvoeringsrapportage over het begrotingsjaar 2014 ontvangen. Het college verzoekt u ervoor zorg te dragen dat stukken die door het bestuurscollege behandeld zijn in het vervolg direct worden doorgeleid naar het Cft, om verdere vertraging te voorkomen. Dit draagt mede bij aan dat er tijdig kan worden bijgestuurd in geval dat uit de rapportagecijfers nodig blijkt te zijn.

Belangrijkste conclusies

- Uit de ingediende stukken blijkt dat het openbaar lichaam verwacht dat de gewone dienst over 2014 afsluit met een positief resultaat in termen van baten en lasten van rond de USD 9,7 mln. Circa USD 6,5 mln hiervan was al na derde BW 2014 bekend. Het in het vierde kwartaal bekend geworden additionele overschot van USD 3,2 mln zal door de eilandsraad bij behandeling van de jaarrekening worden bestemd, waarbij volgens Bonaire de verwachting bestaat dat dit wordt ingezet ter continuering van projecten die in 2014 vertraging hebben opgelopen.
- Uit het geïntegreerd middelen beheer (GMB) blijkt dat de liquiditeitspositie van Bonaire aan het eind van het vierde kwartaal van 2014 circa USD 8 mln bedraagt. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door het ontvangen van een forse bijzondere uitkering op de laatste dag van 2014. Zonder deze bijzondere uitkering komt de liquiditeitspositie eind 2014 uit op circa USD 4,5 mln.
- De uitvoering van het financieel beheer verbeterplan is nog altijd gaande. Continue aandacht voor dit plan blijft noodzakelijk voor een succesvolle afronding.

Begrotingsuitvoering

Bonaire verwacht het jaar af te sluiten met een batenstand van USD 50.853.128 tegenover een lastenstand van USD 41.145.364. Dit levert een saldo op van USD 9.707.764. Van dit saldo is bij de oorspronkelijke begroting reeds rekening gehouden met een verwacht overschot van ruim USD 3,1 mln. Dit bedrag was noodzakelijk om te kunnen voorzien in de afbetaling van de lening aan het wegenfonds en de renteloze lening onderwijshuisvesting, de terugbetaling van gelden aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en om te kunnen investeren bovenop de investeringsmogelijkheid die het jaarlijks afschrijven biedt. Uit de rapportage blijkt voorts dat gedurende het jaar een overschot op de gewone dienst van circa USD 3,4 mln is vrijgespeeld, waarmee in de afgelopen begrotingswijzigingen de liquiditeitspositie is versterkt en aanvullende investeringen zijn mogelijk gemaakt. Wat resteert is een additioneel overschot van circa USD 3,2 mln. Uit de mondelinge toelichting van de afdeling Financiën blijkt dat dit overschot verband houdt met het niet realiseren/afroonden van bepaalde projecten, waarvan de eilandsraad in de jaarrekening 2014 waarschijnlijk zal beslissen deze projecten naar het begrotingsjaar 2015 door te schuiven. Vertragingen vinden ondermeer plaats bij de automatisering en bij het doorvoeren van de woningverbeteringen, die het openbaar lichaam deels met eigen exploitatiemiddelen bekostigt.

Het openbaar lichaam heeft gedurende het jaar via de verschillende uitvoeringsrapportages en begrotingswijzigingen inzichtelijk gemaakt dat het verwachte overschot hoger uit zou vallen dan wat bij de oorspronkelijke begroting 2014 was ingeschat. Dit is inherent aan de gekozen systematiek, waarbij een overschot op de gewone dienst wordt ingezet om de liquiditeitspositie te versterken, dan wel investeringen mogelijk te maken. Daarmee kent de begrotingsuitvoering wel een grillig verloop, er vinden immers in de begrotingswijzigingen aanzienlijke verschuivingen plaats. Teneinde een overzichtelijk begrotingsbeeld te verkrijgen en te behouden verdient het de aanbeveling de begroting meer als sturingsinstrument te beschouwen en investeringswensen eens per jaar in de begroting mee te nemen en hiervoor de noodzakelijke middelen vrij te spelen. Dit zorgt voor een rustigere uitvoering van de begroting.

De inhoud van de rapportage is overigens vrij beknopt en sluit niet overal goed aan. Op basis hiervan is met de afdeling Financiën besproken hoe de rapportage idealiter opgeleverd zou moeten worden. Het Cft verwacht dan ook dat de rapportage over het eerste kwartaal van 2015 zowel tijdig, als juist en volledig zal worden ingediend. Om dit te bereiken zullen verschillende personen en afdelingen nauw met elkaar moeten samenwerken. In aanloop naar het oplevermoment van die rapportage zal het Cft u een aanschrijving doen toekomen, waarin uitgebreid wordt stilgestaan bij de benodigde informatie teneinde een volledige en juiste uitvoeringsrapportage op te kunnen leveren. Het Cft is van mening dat niet alleen de toezichthouder hiermee gediend is, sterker nog vervult het vooral de informatiebehoefte van uw bestuurscollege en de eilandsraad.

Personeel

Het openbaar lichaam heeft het jaar afgesloten met 336 fte personeel op de loonlijst. Dit aantal fte correspondeert met het daarvoor beschikbare budget. Idealiter zou de formatie volgens het formatieplan uit ruim 400 fte bestaan. Dit aantal zal in de nabije toekomst naar alle waarschijnlijkheid niet worden gerealiseerd. Enerzijds zijn de mensen daar niet voor te vinden, anderzijds zou dit behoorlijke budgettaire consequenties hebben. Er is door Bonaire het afgelopen jaar 58 fte personeel extern ingehuurd. Het streven van Bonaire is om dit aantal niet te hoog te laten oplopen en tussen de 40 en 50 fte per jaar te laten bedragen.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie van Bonaire is ultimo 2014 uitgekomen op circa USD 8,1 mln. Dit bedrag is inclusief een bijzondere uitkering van circa USD 3,6 mln, die op de laatste dag van 2014 door Bonaire is ontvangen. De resterende USD 4,5 mln die op de rekening courant staat, bevat ook nog gelden voor andere bijzondere uitkeringen. In de loop van 2014 heeft het Cft gewaarschuwd voor een te lage liquiditeitsstand, om te voorkomen dat de reguliere bedrijfsvoering in gevaar zou komen. Bonaire heeft een verdere liquiditeitsdaling weten af te wenden, al blijft vanwege ondermeer de nog niet bestede gelden voor bijzondere uitkeringen verscherpte aandacht voor de liquiditeitspositie noodzakelijk. De afdeling Financiën ziet deze noodzaak ook en heeft recent een concept liquiditeitsprognose voor 2015 opgesteld, welke maandelijks wordt geüpdate en met het Cft zal worden besproken.

Uit de rapportage blijkt verder dat het openbaar lichaam naast de bankrekeningen die gekoppeld zijn het GMB nog over twee andere bankrekeningen beschikt, die slapend zijn en nauwelijks meer een bedrag vertegenwoordigen. Afgesproken is dat, conform artikel 37 uit de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, er geen bankrekeningen meer bestaan naast de rekeningen die het Cft voor het openbaar lichaam beheert. Het Cft verzoekt u dan ook deze slapende bankrekeningen spoedig te sluiten en het totale minieme batige saldo van nog geen USD 2.000 in te brengen in het GMB.

Financieel beheer

In de eerste helft van 2014 heeft de afdeling financiën van Bonaire een meerjarig plan van aanpak opgesteld ter verbetering van het financieel beheer. Dit plan voorziet naast de met het Cft overeengekomen verbeterpunten in de verbetering van door de accountant vastgestelde onzekerheden en tekortkomingen. De op dit moment in het plan opgenomen acties dienen uiterlijk eind 2015 te zijn afgerond. Het is het Cft in het laatste overleg hierover met Financiën opgevallen dat men nog zoekende is om tot snelle en succesvolle uitvoering van de verbeteracties te komen. Het plan zal wat het Cft betreft daarom de komende maanden een prominente rol op de verbeteragenda dienen te krijgen, om hiermee de kans op slagen te vergroten. Het Cft beveelt daarbij aan de betrokken medewerkers in diverse samenstellingen aan de beschreven verbeterprojecten te laten werken, om zodoende hun betrokkenheid en kennis van de materie te vergroten.

Overheidsvennootschappen en collectieve sector

Uit jaarstukken blijkt dat niet elke overheidsvennootschap er financieel sterk voorstaat. Dit kan een risico voor de begroting van het openbaar lichaam vormen. Een gedetailleerde risicoanalyse zal hierover meer duidelijkheid moeten geven. Dit punt is dan ook opgenomen in het plan van aanpak financieel beheer. Het Cft wenst ook graag meer inzicht hierover en verzoekt u het Cft op de hoogte te houden.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek Nederland heeft de rapportage opgesteld omtrent de collectieve sector en de daaruit volgende rentelasten over 2013. De netto rentelasten komen uit op USD 70.336. Deze rentelasten zijn voornamelijk afkomstig uit leningen die voor 10-10-2010 zijn afgesloten. De rapportage is echter onvolledig, aangezien het Cft niet beschikt over alle jaarstukken van de collectieve sector entiteiten. Tegelijk met het doorsturen van de jaarrekening van het openbaar lichaam aan de minister van BZK behoort het Cft een volledige rapportage over 2014 mee te kunnen zenden. Het Cft verzoekt u proactief de verschillende jaarrekeningen te verzamelen en door te sturen aan het Cft.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire